Ålands landskapsregering

Dokumentnamn
UTLÅTANDE

Brevnr
175 Rk1a

Ärendenr
ÅLR 2025/3941

Datum
12.6.2025

Hänvisning
VN/19048/2024

Riksdagens lagutskott

LaV@eduskunta.fi

Kontaktperson
Rasmus Lindqvist,
rasmus.lindqvist@regeringen.ax
018 25 193

Ärende

Utlåtande om regeringens proposition med förslag till lagstiftning som kompletterar EU-förordningen om transparens och inriktning när det gäller politisk reklam

Bakgrund

Riksdagens lagutskott har begärt ett utlåtande av landskapsregeringen om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning som kompletterar EU-förordningen om transparens och inriktning när det gäller politisk reklam (RP 57/2025 rd). Lagarna avses till övervägande del träda i kraft den 10 oktober 2025.

Landskapsregeringen har under beredningen av propositionen lämnat ett yttrande till justitieministeriet (se bilaga). Under beredningen har även justitieministeriet haft en nära dialog med landskapsregeringen vilket avsevärt underlättat beredningen.

Synpunkter

Inledningsvis konstaterar landskapsregeringen att det utförligt redogjorts för landskapsregeringens syn på behörighetsfördelningen i det tidigare yttrandet. Riket och landskapet har en gemensam uppfattning om behörighetsfördelningen.

I sitt tidigare yttrande framförde landskapsregeringen ändringsförslag rörande skrivningarna om Åland i utkastet till proposition, dessa har beaktats i propositionen.

Landskapsregeringen önskar dock fortsatt uppmärksamma utskottet på behovet av särskilda åtgärder vid implementeringen av lagstiftningen på Åland. Som konstateras i propositionen är utgångspunkten för statens revisionsverks tillsynsarbete handledning och rådgivning. Landskapsregeringen konstaterar att det behöver läggas särskild vikt vid handledning och rådgivning på Åland. Sannolikt behövs det även en specialanpassad handledning och rådgivning på Åland. Åland har en egen vallag (vallagen för Åland (2019:45)) och en egen valfinansieringslag (landskapslagen (2011:17) om valfinansiering). Utöver detta är de politiska föreningarna på Åland helt fristående från de politiska partierna

i riket och Åland har val vid tidpunkter som inte sammanfaller med tidpunkterna för val i riket.

Den föreslagna lagstiftningen medför att statens revisionsverk även ska ansvara för tillsynen och informationsgången rörande förordningen i samband med val på Åland. Enligt 36 § 1 mom. i självstyrelselagen är statsförvaltningens språk på Åland svenska och det är mycket viktigt att tillsynen och rådgivningen även i praktiken fungerar på svenska. För att få en välfungerande helhet kring tillsyn och rådgivning i samband med åländska val bedömer landskapsregeringen att det behövs samordning mellan statens revisionsverk, landskapsregeringen[1] och landskapsrevisionen[2]. Vidare bedömer landskapsregeringen att det särskilt inför riksdagsvalet våren 2027 samt inför lagtings- och kommunalvalet 2027 behövs särskilda informationstillfällen på Åland för att informera de politiska organisationerna och andra berörda aktörer på Åland om de nya bestämmelserna.

Om riket i ett senare skede bedömer att det skulle vara mer ändamålsenligt att förvaltningsbehörigheten i landskapet Åland överförs till en landskapsmyndighet på det sätt som föreskrivs i 32 § i självstyrelselagen (genom en överenskommelseförordning) har landskapsregeringen meddelat att en sådan diskussion kan föras med landskapsregeringen.

Civilminister Ingrid Zetterman

Rättssakkunnig Rasmus Lindqvist

BILAGA Landskapsregeringens utlåtande till justitieministeriet den 8.5.2025 (ÅLR 2025/2669).

FÖR KÄNNEDOM De politiska organisationerna i lagtinget, partikanslier@lagtinget.ax
Landskapsrevisionen, revisor@revisionen.ax
Statens revisionsverk, kirjaamo@vtv.fi

[1] Övergripande valmyndighet i enlighet med 7 § i vallagen (2019:45) för Åland.
[2] Tillsynsmyndighet rörande valfinansiering i enlighet med 9 § i landskapslagen (2011:17) om valfinansiering.